

УДК 339.137

Іваськів Т.М.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

НЕОБХІДНІСТЬ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЇ

Ivaskiv T.

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

THE NEED TO MANAGE THE COMPETITIVENESS OF THE ORGANIZATION

Зважаючи на реалії сучасного бізнес-світу, слід зазначити, що управління конкурентоспроможністю підприємства є важливим елементом для його успішного функціонування та розвитку в довготерміновій перспективі. Під конкурентоспроможністю розуміють здатність організації ефективно конкурувати на ринку, задовольняти потреби споживацької аудиторії, використовуючи ресурси оптимально та раціонально. Актуальність здійснення управління конкурентоспроможністю зростає у зв'язку із глобалізаційними процесами та інтенсивністю розвитку й поширення технологій, що посилює конкуренцію та вимагає від суб'єктів господарювання адаптації та вдосконалення своїх стратегій [1, 2].

При управлінні конкурентоспроможністю суб'єкта господарювання потрібно здійснювати такі види діяльності – аналізувати ринкові умови, виявляти конкурентні переваги, створювати стратегічні плани та їх ефективно реалізовувати. Проведення детального аналізу зовнішнього середовища дає змогу підприємству ідентифікувати сильні й слабкі сторони конкурентів, оцінити можливі ризики та можливості для зростання. Це один з першочергових кроків на шляху до здобуття конкурентних переваг [1, 3].

Серед факторів, які чинять вплив на конкурентоспроможність організації можна вказати на технологічні інновації, раціональне використання ресурсів, якість продукції чи послуг, а також здатність підприємства адаптуватися до змін на ринку. Крім того, управління конкурентоспроможністю передбачає впровадження інноваційних управлінських підходів та застосування сучасних інструментів менеджменту. Одним з таких інструментів є стратегічне планування, яке базується на комплексному аналізуванні зовнішніх та внутрішніх факторів, що впливають на роботу суб'єкта господарювання. Стратегічне планування окреслює систему цільових орієнтирів підприємства, спрямоване на поліпшення його ринкових позицій, а також досягнення стійких конкурентних переваг [2].

Запровадження системи управління конкурентоспроможністю повинно бути спрямоване на довгострокові результати, базуватися на інноваційних управлінських підходах, гнучкості управління та високому рівні задоволення споживачів. Ефективне управління дозволяє господарюючому суб'єкту не тільки витримати жорстку конкуренцію, а й забезпечити стійке зростання в довгостроковій перспективі [3].

З урахуванням розвитку глобалізації та стрімкого технічного прогресу, конкурентна боротьба стає все більш інтенсивною. Це вимагає від організацій постійного розвитку та гнучкості у своїх стратегіях [1, 5].

Слід виокремити основні компоненти системи управління конкурентоспроможністю підприємства:

1) цільова компонента, яка передбачає встановлення місії та бачення, виокремлення стратегічних соціально-економічних цілей підприємства для отримання

та утримання конкурентних переваг; формулювання довгострокових задач та завдань, спрямованих на укріплення ринкових позицій підприємства та збільшення рівня прибутковості [1, 3];

2) аналітична компонента охоплює аналізування внутрішніх та зовнішніх чинників, серед яких ринкові тенденції, рівень конкуренції та очікувані ризиковані ситуації. Для цього використовуються різноманітні інструменти, такі як SWOT-аналіз, PEST-аналіз, метод картування стратегічних груп, модель Бостонської консультативної групи та інші методи оцінки конкурентного середовища [1, 3];

3) стратегічна компонента стосується формування та впровадження конкурентних стратегій на основі результатів аналізування. Господарюючий суб'єкт може обрати стратегію диференціації, зниження витрат або фокусування залежно від унікальних характеристик товару та ринкових умов [1, 3];

4) тактична компонента передбачає реалізацію стратегічних рішень шляхом впровадження конкретних організаційно-технічних заходів, таких як розробка нових продуктів, вдосконалення виробничих процесів, оптимізація витрат та інші кроки [2];

5) контрольна компонента зосереджена на моніторингу виконання стратегій та оцінці досягнутих результатів. Це дозволяє оперативно вносити корективи у стратегію в разі відхилення від запланованих показників. Застосовуються ключові показники ефективності (KPI) та інші метрики для оцінювання діяльності та конкурентоспроможності підприємства [1, 4].

На сьогодні управління конкурентоспроможністю – це не лише необхідність, але й стратегічний підхід, який дозволяє організаціям бути на крок попереду своїх конкурентів, забезпечуючи їм стабільний розвиток і процвітання в умовах сучасної економіки [1, 3]. Ефективне управління конкурентними перевагами дозволяє підприємству:

- здійснювати оптимізацію усіх бізнес-процесів та зменшувати витрати на виготовлення, збут продукції;
- забезпечувати високу якість продукції та підвищувати задоволеність споживачів;
- досягати стійких конкурентних переваг за рахунок унікальної пропозиції, раціонального поєднання ресурсів та компетенцій у господарській діяльності;
- швидко адаптуватися до змін ринкового середовища завдяки гнучкості управлінської діяльності;
- підвищувати вірогідність успіху та стабільного розвитку в умовах ринкової конкуренції [4].

Підсумовуючи вищевказане, слід зазначити, що управління конкурентоспроможністю господарюючого суб'єкта є одним із ключових факторів для забезпечення його стабільного зростання в сучасних умовах ринкової економіки.

Список використаних джерел:

1. Касич А.О., Глущенко Д.О. Теоретичні та практичні аспекти управління конкурентоспроможністю підприємства. *Економіка та держава*. 2016. № 11. С. 65-70.
2. Шевченко О.В. Стратегічне управління конкурентоспроможністю підприємств. *Вісник економічної науки*. 2023. С. 123-130.
3. Жовновач Р.І. Системний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету*. 2010. Вип. 18(1). С. 344-351.
4. Дмитрієв І.А., Кирчата І.М., Шершенюк О.М. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник. Х.: ФОП Бровін О.В. 2020. 340 с.